

X-
LIB
RIS

2019
WATERSTONES
Çocuk Kitabı
Ödülü

7. Baskı

ONJALI Q. RAUF

Arka

Seradaki

Çocuk

Resimleyen
Pippa Curnick

Çeviren
Nihal Tokınan Gökçe

ONJALI Q. RAUF

Arka Seradaki Çocuk

Resimleyen
Pippa Curnick

Calais Bebeđi Reyhan'a.

*Ve güvenli, sevgi dolu birer yuvaya muhtaç olan,
bütün dünyadaki mülteci çocuklara...*

Ve annem ile Zak'a. Daima.

İÇİNDEKİLER

1	Boş Sandalye	9
2	Aslan Gözlü Çocuk	19
3	Kırp, Kırp, Nereye Kadar	27
4	Bay Brown ve Bayan Grimsby'nin Sözleri	32
5	Mülteci Çocuk	38
6	Gri Eşarplı Kadın	50
7	By Irons'ın Burnu	60
8	Beklenmedik Macera	68
9	Büyük Kavg	84
10	Savaş ve Eksik Parçalar	92
11	Sözcük Bulma Oyunu	109
12	Syrah ve Deniz	121
13	Her Şeyi Değıştiren Bir Şey	128
14	Üç Plan	138
15	Dünyanın En İyi Fikri	145
16	Kraliçe'ye Yazılan Mektup	151
17	Acil Durum Planı	159
18	Taksici Stan	167
19	Kraliçe'nin Sarayı	176
20	Coldstream Muhafızları	185
21	Komşular ve Haberler	194

22	Dünyayı Saran Fısıltılar	206
23	Zorba Brendan ve Son Dakika Haberleri	223
24	Röportaj	230
25	Kraliçe'nin Mesajı	244
26	Şimdi	250

Bu Kitabı Okuyan Tüm Çocuklara

(Ve Süper İyi Büyüklere) Özel Bir Teşekkür 261

Biliyor Muydun? 262

Derin Derin Düşünmen İçin 7 Soru

(Başını Fazla Ağrıtmadan Düşünmeye Çalış...) 263

Bir Sözcükte Neler Gizli? 264

Senin Yapbozunun Parçaları 265

Dünyayı Saran Fısıltılar 266

Yazarın Notu 267

Teşekkürler 269

Yazar Hakkında 274

BOŞ SANDALYE

Sınıfımızın arka tarafında boş bir sandalye vardı. Özel bir sandalye değildi. Kimse oturmadiğı için boş kalmıştı sadece. Ama okul başladıktan tam üç hafta sonra bir gün, en iyi üç arkadaşım la birlikte, hayal bile edemeyeceğimiz kadar heyecanlı bir olay başımıza geldi. Ve her şey o boş sandalyeyle başladı.

Genellikle, yepyeni bir döneme başlamanın en güzel tarafı, ailenin sana yeni kırtasiye malzemeleri almak için fazladan harçlık vermesidir. Her yıl, yaz tatilinin son pazar günü, annem beni yeni okul yılı için gerekli malzemeleri almaya götürür. Birlikte çok özel bir maceraya atılırız. Bazen o kadar heyecanlanırım ki adımlarım birbirine karışır, ilk hangi dükkândan başlayacağımı bilemem. Oturduğumuz yerde pek güzel kırtasiyeler yok, bizim buradakilerde erkekler için dinozorlu, kızlar için de prensesli sı-

kıcı okul setleri var sadece. O yüzden annem beni otobüs ya da trenle şehir merkezine götürür. Orada caddeler dolusu dükkân var, hatta dışarıdan yüksek apartmanlara benzeyen büyük mağazalar bile var.

Geçen yıl uzay temalı bir okul seti bulmuştum, üzerinde uçarak Ay'ın yanından geçen astronot resimleri vardı. Hem de indirimdeydi; bir kalem kutusu, bir matematik seti, birkaç silgi ve uzun bir cetvel almıştım, hatta param artmıştı! En sevdiğim okul malzemelerimden biri o cetvel, çünkü cetvelin içinde su var ve astronot da onun içindeki parlak metalik yıldızların arasında geziyor. O cetvelle öyle çok oynadım ki sonunda astronot bir tarafa takıldı, artık kıpırdamıyor. Ama benim bir suçum yok. Geçen yılki öğretmenimiz Bay Thompson'ın o kadar sıkıcı bir sesi vardı ki ellerim sürekli yapacak bir şeyler arıyordu. Derste yanınızda eğlenceli okul malzemeleri olmasının önemi de burada işte: Beynin uyumasına ya da ceza alacağın bir şeyler yapmasına engel olacak bir şeye ne zaman ihtiyacının olacağı hiç belli olmaz.

Bu yıl da Tenten ve Milu'lu bir okul seti aldım. Tenten'e bayılıyorum. Yalnızca bir çizgi roman karakteri ve gerçek değil, ama ben yine de büyüyünce Tenten gibi olmak istiyorum. Bence gazeteci olmak; gizemli olayları çözmek ve maceradan maceraya koşturmak dünyanın en iyi işi. Annemle babam eskiden bana her doğum günümde yeni bir Tenten kitabı alırlardı ve annem çalıştığı kütüphanenin atmak için ayırdığı bütün eski ya da yırtılmış çizgi

romanları bana getirir. Onun için de artık koca bir çizgi roman koleksiyonum var. Hepsini en az elli kere okumuşumdur. Ama gezilerimde yanımda götüreceğim başka bir hayvan bulmam gerek çünkü köpeklere alerjim var. Kedilerin ya da hamster'ların, hatta eğitilmiş farelerin bile Tenten'in köpeği Milu'nun yarısı kadar işe yarayacağını sanmıyorum. En az bir yıldır bunu düşünüyorum ama hâlâ bir çözüm bulamadım.

Tenten'li set, astronotlu setten çok daha pahalıydı ve indirimde de değildi. O yüzden yalnızca bir kalemlik, küçük bir cetvel ve iki silgi alabildim. Çok uzun süre düşünmem gerekti ama sonunda bütün harçlığımı tek seferde harcamaya degeceğine karar verdim. Bunun tek sebebi her şeyin üstünde Tenten resmi olması değil; kalemlüğün bir düğmesi var ve üstüne basınca Milu havlıyor, Kaptan Haddock da "Bin milyar kere bin lombo!" diye bağıyor. Bu dönem matematik dersinde düğmeye bastığım için şimdiden bir kere azar işittim bile ama matematik dersinde basmayacaksam havlayan köpek düğmesi neye yarar ki.

Matematiği sevmiyorum. Basit işlemlere bir diyeceğim yok ama bu yıl çok basamaklı bölmeler ve kare sayılar gibi beynimin yapmaktan hiç hoşlanmadığı bir sürü şey öğreniyoruz. Bazen yardım istiyorum ama aynı soruyu sormak için sürekli parmak kaldırmaktan utanıyorum. Neyse ki Tom, Josie ve Michael takıldığım yerlerde bana hep yardım ediyorlar. Tom, Josie ve Michael benim en iyi arkadaşlarım, biz her şeyi birlikte yaparız.

Tom'un saçları kısa ve dik dik, gülümserken ağzı bir yana doğru eğiliyor, Adem elması da çok büyük, sanki boğazına bir pinpon topu kaçmış gibi duruyor. Grubumuzun en kısa boylusu ama aynı zamanda en komiği. Bizim sınıfa geçen yıl geldi, ailesiyle Amerika'dan buraya taşınmışlar, anında arkadaş olduk. Tom'un kendisinden büyük üç ağabeyi var, hepsi de onunla dalga geçiyor ve onu eziyorlar. Ciddi anlamda değil tabii, şakacıktan. Ama bence yemeklerini de alıyorlar çünkü Tom çok sık ve her zaman kurt gibi aç. Bir keresinde onun öğle yemeğinde bol malzemeli bir tam pizzanın üstüne çift katlı bir peynirli burger yediğini ama hâlâ doymadığını görmüştüm! Bu yüzden gofretlerimle atıştırmalıklarımı elimden geldiğince ona göstermemeye çalışıyorum.

Josie'nin iri iri kahverengi gözleri ve yüzünde nerdeyse bir milyon çili var. Sırık gibi ince uzun, sürekli saçını çığnıyor. Dördüncü sınıfların en hızlı koşan kızı o, topa sahanın öbür ucundan bir vurdu mu kalede kim olsa fark etmez, golü atar. Tanıdığım en harika insandır, üstelik üç yaşından beri arkadaşız. Annelerimiz diyor ki yuvaya başladığımız ilk gün hemen arkadaş olmuşuz, bunun üzerine onlar da arkadaş olmaya karar vermişler. O yaşta kendimle ilgili pek bir şey hatırlamıyorum ama bütün okul anılarında Josie de var. Hatta geçen yıl ilk defa cezaya kaldığımızda bile birlikteydik, her şey Herbert adlı bir hamster yüzünden olmuştu.

Josie büyük sınıflardaki yaramaz çocuklardan birinin okul çıkışı bizim sınıfın maskotu olan Herbert'ı tuvalete atacağını duymuş. Bana söyleyince ikimiz bir Hamster Kurtarma Operasyonu planladık. Herbert'ı çıkış saatinden önce benim sırt çantama saklayıp bizim eve götürdük. Ama tabii ki annem anladı ve ertesi gün Herbert'ı geri gönderdi. Sıkıcı Bay Thompson'a olanları açıklamaya çalıştım ama beni dinlemedi ve ders sonunda okulda kalma cezası verdi. Josie de hiç mecbur olmadığı halde sırf cezaya birlikte kalalım diye Herbert'ı kaçırmaya onun da yardım ettiğini söyledi. Bir arkadaşınız sizinle gönüllü olarak cezaya kalıyorsa onun en iyi arkadaşınız olduğunu anlarsınız.

Michael, dördüncü sınıfların en harika, en kabarık bonus kafalı çocuğu. Çoğu kişi onun tuhaf biri olduğunu düşünüyor. Ama biz öyle düşünmüyoruz. Gözlüğü hep kırıktır, ayakkabılarını bir türlü düzgün bağlayamaz, onun için de yürürken hep takılır ya da bir şeylere çarpar. Ama biz artık o kadar alıştık ki farkına bile varmıyoruz. Pek konuşmaz ama bir şey söylediğinde büyüklerin yüzünde etkilenmiş bir ifade belirir ve Michael'ın "zekâsını" ya da "kavrayış gücünü" överler. Sanırım bunlar yalnızca Michael'ın akıllı olduğu anlamına geliyor ama büyükler basit şeyleri böyle farklı farklı şekillerde söylemeye pek meraklıdır.

Hızlı koşamadığı ve topa dümdüz vuramadığı için Michael'la çok alay edilir ama Michael hiç aldırmaz. Ben de onun kadar zengin olsaydım ben de aldırmazdım. Michael'ın babası profe-

sör, annesi de avukat, ikisi de her zaman çok meşgul oldukları için Michael’a hep en son çıkan oyuncakları, kitapları ve en güzel yeni oyunları alırlar. Geçen yıl doğum gününde Michael’ın evine gidince ilk defa odasını gördük. Oyuncakçı dükkânı gibiydi. Sanırım insanın bu kadar çok oyuncacı varsa başkalarının ne düşündüğüne aldırmaması daha kolay oluyor.

Josie’yle Michael derslerde kim daha yüksek not alacak diye hep birbirleriyle yarışır. Michael’ın tarihi, Josie’nin de matematiği çok iyi. Ama okuma yazmada ben ikisinden de iyiyim, özellikle de Josie’den. Josie okumaktan nefret ediyor ve ders dışında asla bir şey okumuyor. “Hayal gücüm yok, o yüzden kitap okumamın da bir anlamı yok,” diyor. Bu söylediğini bana garip geliyor, insanın nasıl hayal gücü olmayabilir ki? Bence küçükken onun da hayal gücü varmış ama geçen yaz bisikletten düşünce hayal gücünü kaybetmiş olabilir. Annem hayal gücü olmayan insanların içinin ölmüş olduğunu söylüyor. Ben Josie’nin hiçbir yerinin ölü olduğunu sanmıyorum, çünkü çok konuşuyor.

İnsanın üç tane en iyi arkadaşının olması okulu en sıkıcı günde bile dünyanın en iyi yeri haline getirebilir. Ama bu yıl çok daha eğlenceli oldu; sebebi de yeni öğretmenimiz Bayan Khan.

Bayan Khan’ın saçları kıvrır kıvrır ve her zaman çilek reçeli gibi kokuyor (Bay Thompson’ın çorap kokusundan çok daha güzel). Okula yeni geldi ve çok akıllı (Bay Thompson’dan çok çok daha akıllı). Üstelik hepimiz uslu durduğumuz zaman cuma günleri

bize ödülleri veriyor. Diğer dördüncü sınıf öğretmenlerinin hiçbirini bunu yapmıyor.

Bayan Khan bize daha önce hiç yapmadığımız bir sürü ilginç şey yaptırıyor. Okulun ilk haftası birlikte okulun geri dönüşüm kutusunda bulduğumuz şeylerden müzik aleti yaptık, ikinci hafta da bize okumak için daha okul kütüphanesine gelmemiş yepyeni bir çizgi roman getirdi.

Üçüncü haftaysa o kadar şaşırtıcı bir şey oldu ve herkes öylesine meraklandı ki Bayan Khan bile derse doğru dürüst odaklanmamızı sağlayamadı. Hepsi de o boş sandalyeye başladı.

Okul başladıktan sonraki üçüncü salıydı, Bayan Khan yoklama yapıyordu. Tam benim adımla söyleyecekken sınıfın kapısı sert sert çalındı. Genellikle kapı çalınınca başka bir sınıftan biri bir not getirir, onun için kimse pek ilgilenmez; ama bu sefer gelen okul müdürü Bayan Sanders'ti. Bayan Sanders'ın saçları hiç değişmez, biriyle konuşurken de gözlüğünün üstünden bakar. Herkes ondan korkar çünkü okulda kalma cezası verdiğinde insanı sadece sınıfta oturtmaz, sözlükten uzun uzun sözcükler ezberletir ve hepsinin HEM anlamını HEM DE yazılışını öğretene kadar eve göndermez. Küçük sınıflardan, cezaya kalıp saatlerce eve gidemediklerini, bu sayfa kadar uzun sözcükler öğrenmek zorunda kaldıklarını bile duydum!

Onun için, kapıdaki Bayan Sanders olduğunu görünce hepimiz sustuk. Bayan Sanders, Bayan Khan'ın yanına gitti, çok ciddi görünüyordu, hepimiz acaba kimin başı dertte diye merak ettik. Bayan Sanders birkaç saniye fısır fısır bir şeyler söyleyip başını salladıktan sonra birden döndü, gözlüğünün üstünden bize bakarak parmağıyla sınıfın arka tarafındaki boş sandalyeyi gösterdi.

Hepimiz dönüp baktık. Sandalye şöyle bir şeydi:

Dediğim gibi, oldukça sıradan bir sandalyeydi, boş olmasının sebebi de geçen yıl bizim sınıfta olan Dena adında bir kızın yıl sonunda Galler'e taşınacakları için sınıftan ayrılmasıydı. Dena'yı en yakın arkadaşı Clarissa dışında kimse özlemiyordu. Dena biraz gösterişçiydi, sürekli annesiyle babasının ona her hafta kaç tane hediye aldığından, kaç çift spor ayakkabısının olduğundan ve kimsenin umurunda olmayan daha bir sürü başka şeyden söz edip dururdu. En arkada oturmayı severdi çünkü orada oturduğunda Clarissa'yla ders çalışır gibi yaparak en sevdikleri pop şarkıcılarının resmini çizmek gibi şeylerle uğraşabiliyor ve sevmedikleri insanlar hakkında konuşup gülebiliyorlardı. Oraya başka biri de oturabilirdi ama kimse Clarissa'nın yanına oturmak istemiyordu. Sandalye o yüzden boştu.

Bayan Sanders, Bayan Khan'la birkaç saniye daha fısıldaştıktan sonra sınıftan çıktı. Bayan Khan'ın bir şey demesini bekledik ama o da bekliyor gibiydi, onun için biz de bekledik. Sınıfta çok ciddi ve çok heyecanlı bir hava vardı. Biz neler olduğuna dair fikir yürütmeye başlayamadan Bayan Sanders yine geldi, ama bu defa yalnız değildi.

Arkasında bir oğlan duruyordu. Daha önce hiçbirimizin görmediği bir oğlan. Saçları kısa ve koyu renkti, teni düzgün ve solgundu, iri iri gözleri vardı ve onları neredeyse hiç kırpıyordu.

Oğlan yanına gelip dikildiğinde Bayan Khan bize, "Çocuklar," dedi. "Bu arkadaşınızın adı Ahmet, bugünden itibaren bizim sı-

nıfta olacak. Londra'ya yeni taşınmışlar ve okula da yeni geldi, dolayısıyla umarım hepiniz onu rahat ettirmek için elinizden geleni yaparsınız.”

Hiç sesimizi çıkarmadan Bayan Sanders'ın çocuğu boş sandalyeye götürmesini izledik. Çocuk için üzölmüştüüm çünkü Clarissa'nın yanında oturmaktan pek hoşlanmayacağını biliyordum. Clarissa hâlâ Dena'yı özlüyordu, onun oğlanlardan nefret ettiğini de herkes biliyordu -Clarissa oğlanların aptal olduğunu ve kottuklarını söylüyor.

Bence yeni bir yere gidip tanımadığınız birileriyle oturmak zorunda kalmak hayattaki en kötü şeylerden biri olmalı. Üstelik yanına oturduğunuz kişi yüzünüze Clarissa gibi dik dik ve kaşlarını çatarak bakıyorsa. Hemen o anda yeni çocukla arkadaş olmaya içimden söz verdim. O sabah çantamda limonlu şekerler vardı, teneffüste ona bir tanesini vermeyi deneyebilirdim ve Josie, Tom ve Michael'a onunla da arkadaş olurlar mı diye soracaktım.

Ne de olsa, dört yeni arkadaşının olması hiç arkadaşının olmamasından iyidir. Özellikle de şu anda sınıfımızdaki arka sırada oturan, son derece korkmuş ve üzgün görünen bir çocuksan.

ASLAN GÖZLÜ ÇOCUK

Günün kalanı boyunca omzumun üstünden gizli gizli yeni gelen çocuğa bakıp durdum, herkesin de aynı şeyi yaptığını fark ettim.

Çocuk çoğu zaman başını hiç kaldırmıyordu ama arada bir onu da bize bakarken yakalıyordum. Gözleri bugüne kadar gördüğüm en tuhaf renkteydi -yarı güneşli yarı kapalı bir havadaki parlak bir denize benziyordu. Gri ve gümüşümsü mavi karışımı, sarımsı kahverengi benekli. Bir keresinde aslanlarla ilgili bir program seyretmiştim, gözleri bana onu hatırlattı. Kameraman görüntüyü bir aslanın yüzüne o kadar yaklaştırmıştı ki aslanın gözleri bütün ekranı kaplamıştı. Yeni çocuğun gözleri de o aslanın gözlerine benziyordu. Hiç gözünü ayırmadan bakmak istiyordun.

Geçen yıl Tom bizim sınıfa geldiğinde ona da çok bakmıştım. Aslında bilerek bakmıyordum, onun filmlerdeki gibi Amerikalı

"Yaşadığımız çağda herkesin okuması gereken bir kitap."

Bookseller Review

Sınıfımızdaki arka sıralardan
biri boştu. Şimdi orada yeni
bir çocuk oturuyor.

Adı Ahmet,
dokuz yaşında (benim gibi)
ama biraz tuhaf biri.

Hiç konuşmuyor,
hiç gülmüyor, limonlu şekerleme
bile sevmiyor (oysa ben
bağlıyım!). Onunla ilgili gerçekleri
sonradan öğrendim: Ahmet hiç
de tuhaf bir çocuk değilmiş.

O bir mülteciymiş, savaştan
kaçmış. Gerçek bir savaştan.
Bombaların ve kötü insanların
olduğu bir savaştan.

En iyi arkadaşlarımla ona yardım
etmeye karar verdik ve bir plan
yaptık. Hem de harika bir plan!

QR kodu okutunuz

Dijital fiyat etiketi

Sertifika no: 44919

ISBN 978-625-99351-1-9

9 786259 935119

